

« اثرات مصرف بی رویه کودهای شیمیایی »

« اثرات مصرف بی رویه کودهای شیمیایی ، ضررهای کود شیمیایی ، مصرف بی رویه کود شیمیایی در کشاورزی »

مصرف بی رویه کود شیمیایی ، محیط زیست و سلامت مردم را هدف قرار داده است . با توجه به افزایش سریع جمعیت کشور، نیاز به تولید بیشتر محصولات کشاورزی از جمله محصولات مهم و استراتژیک همچون گندم، برنج و سیب زمینی هم اکنون بیش از پیش در جامعه احساس می شود . بنابراین به نظر می رسد بهترین راه برای نیل به این مهم و همچنین تامین قسمتی از ارز مورد نیاز، افزایش تولید در واحد سطح باشد. اما متأسفانه در ایران افزایش تولید همیشه یا با افزایش سطح زیر کشت همراه بوده و یا با مصرف هرچه بیشتر سموم و کودهای شیمیایی که در این میان مورد اول منجر به کاهش سطح اراضی جنگلی و مرتعی شده و مورد دوم بد نیست عوارض ناشی از آن را مورد بررسی قرار داد . آنجا که میزان ابتلا به انواع سرطان های دستگاه گوارش با رشد قابل توجهی مواجه شده و بیماران بسیاری را در سطح جامعه برجا خواهد گذاشت . مصرف بیش از حد و غیرمعتاد کود و سموم شیمیایی در حال حاضر زیانهای فراوانی را به محیط زیست و سلامت عمومی وارد کرده است . طبق گزارشهای موجود در استانهای شمالی کشور ، مصرف سموم و کودها در این استانها چندین برابر استانهای دیگر است . از این رو آمار سرطان های گوارشی و تنفسی هم در این استانها چندین برابر میانگین متوسط کشور می باشد . به گفته مدیر تحقیق و توسعه فناوری زیستی آسیا ، در ایران هرساله ۳۴ هزار نفر در اثر سرطان می میرند که ۹۰ درصد آنها ساکنان گلستان ، مازندران ، گیلان و دشت مغان هستند چون ۵۰ درصد از سموم و کودهای شیمیایی کشور در مزارع این مناطق استفاده می شود .

ابتلا به سرطان تنها یکی از عوارض استفاده بی رویه از کودهای شیمیایی است :

یک متخصص تغذیه و رژیم درمانی با بیان اینکه چندی پیش عده ای از افراد به دلیل استفاده از صیفی جاتی که قبل از تمام شدن دوره کارنس به بازار عرضه شده بودند دچار فلج حنجره شده اند، نسبت به عوارض خطرناک استفاده بی رویه از کودهای شیمیایی در محصولات کشاورزی هشدار داد.

دکتر ضیاءالدین مظهري گفت: متأسفانه استفاده نا به جا از کودهای ازته و نیترا ته برای افزایش بهره وری زمین باعث شده که بافت طبیعی مواد غذایی بسیار درهم ریخته شود. اصولاً نیترات هایی که به صورت کود وارد زمین می شود می تواند آب های زیرزمینی (که اغلب آب شرب روستایی و شهرها را تامین می کند) شده که باعث افزایش سطح نیترات آن می شود در نتیجه موجب افزایش تشکیل نیتروزامین که ماده ای سرطان زا است می شود و حتی چنین آب هایی برای شرب و یا تهیه غذای نوزادان و خردسالان منع مصرف دارد و مناسب تغذیه کودکان زیر یکسال نیست.

عدم تجزیه کودها در محصولات کشاورزی و انتقال به مصرف کننده :

علاوه بر این مسئله کودهای شیمیایی و یا آفت کش هایی که نیمه عمر طولانی تری دارند در صورتی که در زمان عرضه محصولات به بازار، سموم به کار برده شده تجزیه و بی اثر نشده باشند، می توانند به طور ثانویه به مصرف کنندگان انتقال پیدا کرده و سلامتی و نشاط آنها را تحت تاثیر قرار دهند. کما اینکه چندی پیش گزارش شده بود در حوالی کرمانشاه به علت استفاده نابجا از سموم غیراستاندارد برای دفع آفات صیفی جات خصوصاً خیار که آثاری از سم بر روی پوست خیار باقیمانده بود تعدادی از افراد مصرف کننده را دچار فلج حنجره نموده بود .

این متخصص تغذیه افزود: حتی بعضی از آلودگی های میکروبی ناشی از بکارگیری کودهای طبیعی مختلف نیز می توانند آلودگی های خطرناکی را به مصرف کنندگان تولیدات کشاورزی سرایت بدهند که نمونه بارز آن مرگ و میرهایی بود که در سال گذشته در کشورهای

اروپایی و امریکایی از طریق مصرف صیفی جات آلوده به ایکولای رخ داده بود.

آلودگی بافت مواد غذایی به سموم با هیچ ترفندی از بین رفتنی نیست:

این متخصص تغذیه خاطر نشان کرد: ما می توانیم با شستن و یا حرارت دادن مواد غذایی، بعضی از آلودگی ها را از بین ببریم ولی ترکیباتی که در بافت مواد غذایی و یا مواد حیوانی است با هیچ ترفندی قابل از بین بردن نیست خصوصاً سبزیجاتی که ریشه ای هستند بیشتر در معرض تراکم این مواد هستند.

وی گفت: در گذشته دغدغه خاطر متخصصین تغذیه آبیاری صیفی جات و سبزیجات با آب فاضلاب ها بود، علیرغم اینکه آبیاری با فاضلاب ها موجب جذب مواد مغذی زیاد به خاک و رشد گسترده گیاهان می شود ولی به دلیل اینکه در فاضلاب ها مواد شیمیایی و فلزات سنگین فراوانی مانند سرب و جیوه و کادمیوم وجود دارد که از طریق آوندهای چوبی و آبکش جذب شده و به بافت های گیاهان رسوخ می نمایند که به هیچ وجه و از هیچ طریق برطرف شدنی نیست.

خوشبختانه با اقدامات به موقع مسئولین بهداشتی کشور این روش آبیاری سبزیجات و صیفی جات تحت کنترل درآورده شده و مقدار وقوع آن بسیار کاهش یافته است. نکته قابل تاکید این است که آنچه که در بافت گیاهان و میوه ها و حیوانات رسوخ می یابند با هیچ عواملی قابل رفع نمی باشند (نه با پختن و نه با شستن).

عوارض وحشتناک کودهای شیمیایی بر بدن مصرف کنندگان:

دکتر مظهری با بیان اینکه ابتلا به سرطان تنها یکی از عوارض استفاده بی رویه از کودهای شیمیایی است هشدار داد: « حساسیت های پوستی و مختل شدن سیستم ایمنی بدن و ابتلا به بیماری های خودایمنی نظیر ام اس و دیابت های زودرس وابسته به انسولین نیز از دیگر عوارض استفاده بی رویه از کودهای شیمیایی است. سیستم ایمنی بدن تحت تاثیر رادیکال های آزادی که از طریق سموم و آفت کش ها و کودهای مختلف وارد بدن می شود گاهی چنان سردرگم می شود که خود سیستم ایمنی که باید به بیگانه حمله کند و آنها را از پا درآورد تا سلامت وجود انسان حفظ شود به اندام های بدن حمله می کند که در اصطلاح به آن بیماری خودایمنی گویند.

سموم از طریق شیر مادر به نوزاد منتقل می شوند:

این متخصص تغذیه و رژیم درمانی در پاسخ به اینکه آیا این سموم خصوصاً سم ددت از طریق شیرمادر وارد بدن نوزاد می شود و اگر آری تا چه حد می تواند برای نوزاد خطرناک باشد؟ گفت: همواره توصیه می شده مادران به هنگام بیماری و مصرف دارویی خاص نمی توانند به نوزاد شیر دهند اما خوشبختانه بعداً تحقیقات نشان داد که شیرمادر به جز تعداد معدودی از داروها، با وجود مصرف اغلب داروها ایمن تر از غذاهای دیگر است البته تعدادی از سموم از جمله ددت و سایر مواد آفت کشی که دارای نیمه عمر بسیار طولانی هستند و در سم پاشی های محیطی برای دفع آفات و حشرات بکار برده می شوند قادر به آلوده ساختن شیر مادران و انتقال به نوزاد شیرخوار می باشند.

خطر استفاده نابجا از آفت کش ها در منزل:

استفاده از کود و مواد ضد انگل تنها موادی نیستند که می توانند باعث آلودگی مادر و شیرمادر شوند بلکه استفاده نابجا از آفت کش ها در منزل می تواند آلودگی را در همه خانواده از جمله بچه های غیر شیرخوار نیز ایجاد کند. بعضی از آفت کش ها ترکیبات بسیار

پایداری دارند که اگر به ماندگاری و زمان نیمه عمر آنها مراجعه فرمایید می بینید که در بین آن برخی ترکیبات مثلا ددت بسیار پایدار و ماندگار تر هستند.

آلودگی های محیط زیست خصوصا در دوران بارداری نیز بسیار اهمیت دارند چرا که می توانند از طریق مایعات و جامدات مصرفی مادر، بچه را در دوران رشد جنینی اش تحت تاثیر قرار دهند .

لزوم مشورت با کارشناسان و مروجین کشاورزی :

کشاورزان عزیز که همیشه خدمات شایان اهمیتی ارائه می دهند و یکی از عوامل ایجاد خودکفایی در امر تغذیه در کشور هستند لازم است با مروجین و کارشناسان کشاورزی و یا ادارات منطقه خود در ارتباط با اثرات مصرف بی رویه کودها و آفت کشها مشورت نموده و در جهت استفاده درست از آنها بکوشند .